

**Vides zinātnes
studiju satura attīstība un studiju
materiālu izstrāde**

Kas ir vides izglītība?

Vides izglītība ir mācību process, kas:

- Palielina indivīda, kā arī sabiedrības zināšanas un izpratni par vidi un ar to saistītajām problēmām
- Attīsta nepieciešamās prasmes un zināšanas, lai risinātu šīs problēmas
- Veicina attieksmi, motivāciju un spēju uzņemties atbildību, lai tiktu pieņemti pamatoti lēmumi un veikta atbildīga rīcība

Kas ir izglītība ilgtspējīgai attīstībai? (I)

Izglītība ilgtspējīgai attīstībai ir dinamisks un jauns skatījums uz izglītību

- Saskaņā ar šo skatījumu izglītības uzdevums ir dot iespēju visu paaudžu cilvēkiem apzināties viņu atbildību par ilgtspējīgas nākotnes veidošanu
- Ikvienam ir jābūt iespējai iesaistīties aktīvā darbībā apkārtējās vides un sociālajās pārmaiņās, tādējādi veidojot apziņu par kopējo atbildību visas pasaules nākotnes veidošanā

Kas ir izglītība ilgtspējīgai attīstībai? (II)

Izglītība ilgtspējīgai
attīstībai ir:

- Starpdisciplināra un holistiska
- Vērtīborientēta
- Saistīta ar kritisko domāšanu un problēmu risināšanu
- Līdzdalību veicinoša lēmumu pieņemšanā
- Ietver dažādu metodiku
- Atbilstoša lokālajai videi

Vides izglītības mērķi

Zināšanas

Attieksme

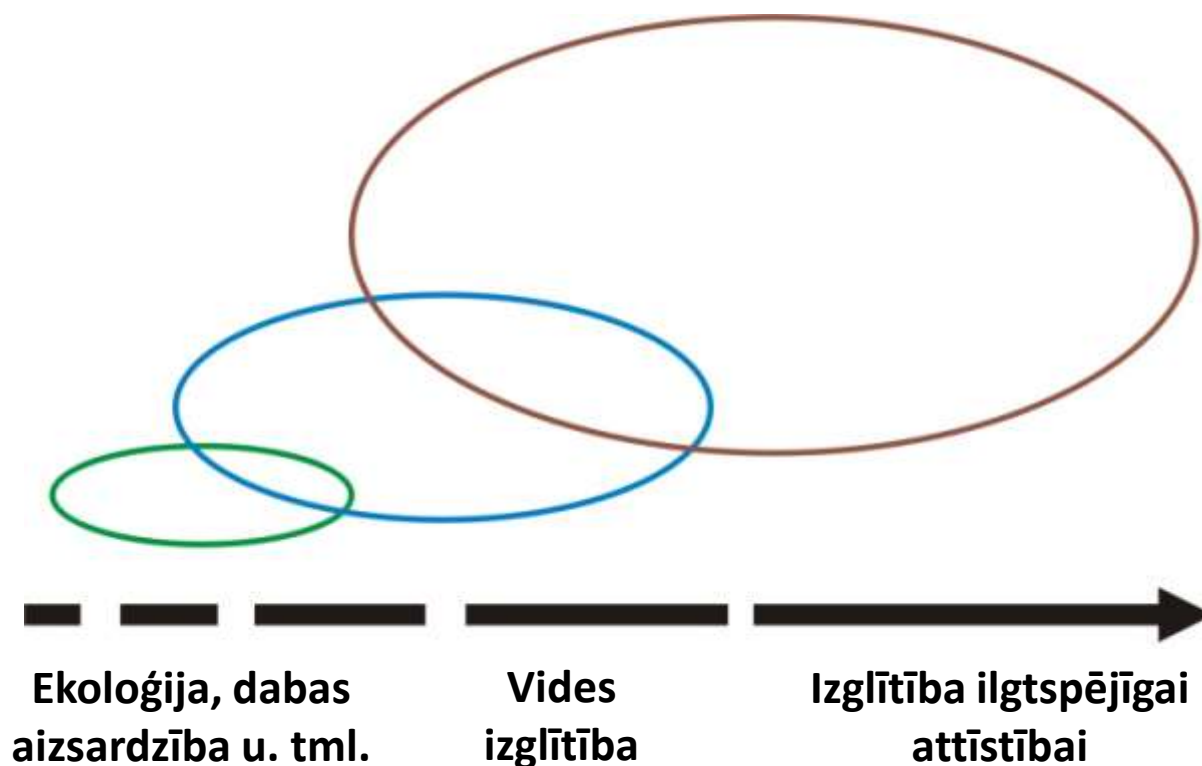
Prasmes

Līdzdalība

Informētība

Vides izglītības attīstība

Izglītības koncepcijas attīstība – vides izglītības misija

pēc Blewitt & Cullingford, 2004

Vides izglītības virzības principi

1. Vides apziņa

7. Izaugsme

2. Nepārtrauktība

8. Pašiniciatīva

3. Starpdisciplinartāte

9. Ieinteresētība

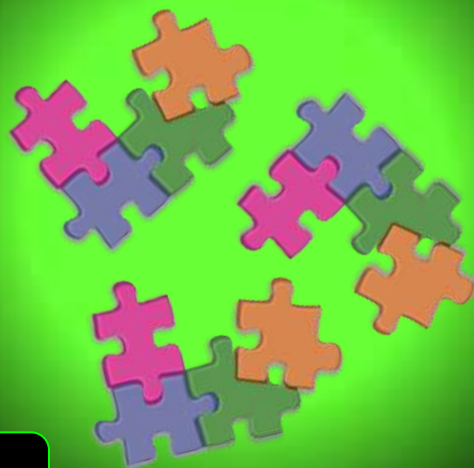
4. Rīcībspējas brīvība

10. Patstāvīgas
domāšanas
rosināšana

5. Situācijas novērtējums

6. Sadarbība

11. Izvēles brīvība un
daudzveidība

Vides izglītības attīstību ierobežojošie faktori

- Sabiedrības attieksme

- Resursu ierobežotība

- Izglītības sistēmas nepilnības

- Informācijas plūsmas ierobežotība

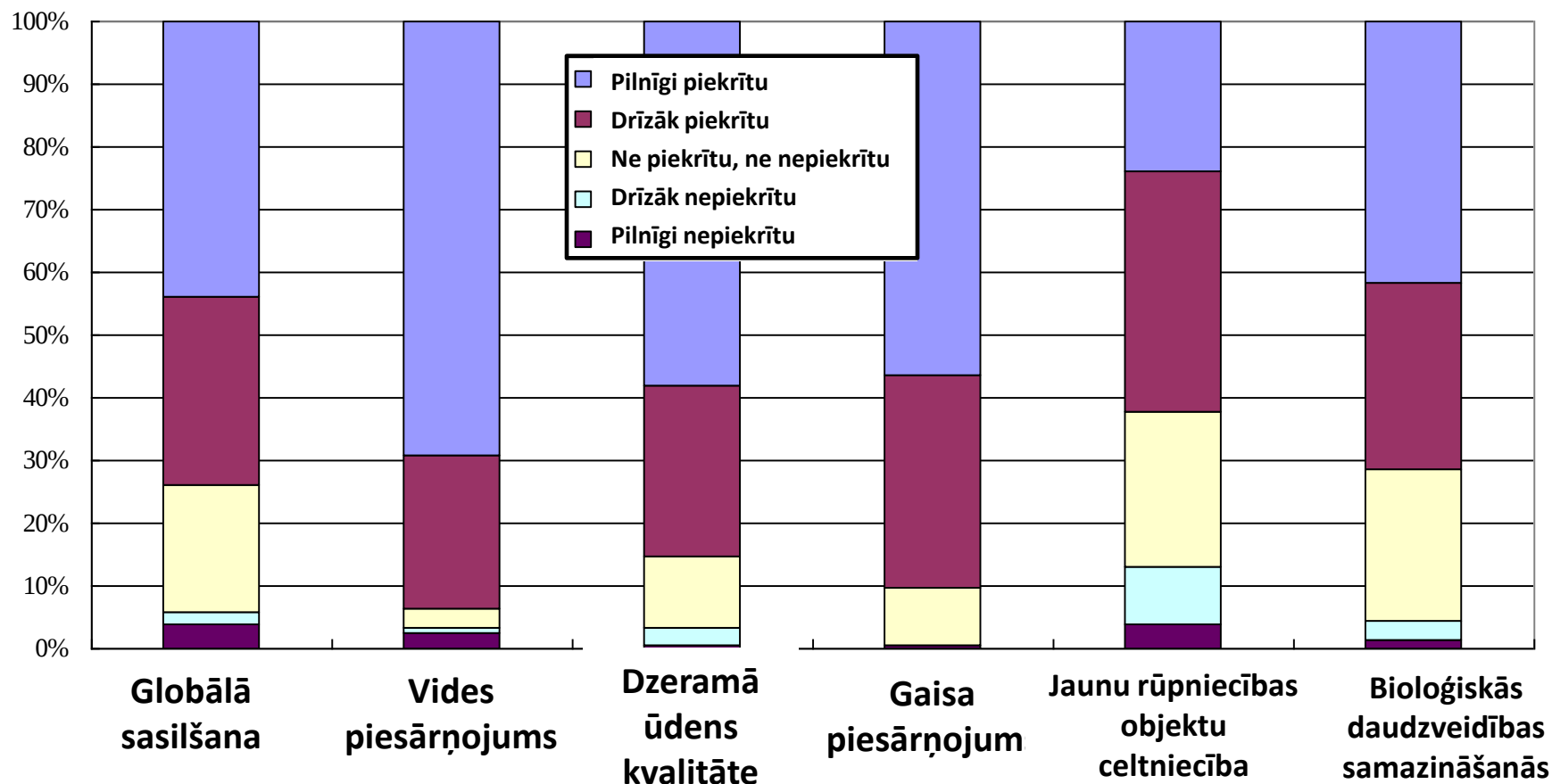

- Speciālistu trūkums

- Atbalsta pasākumu trūkums

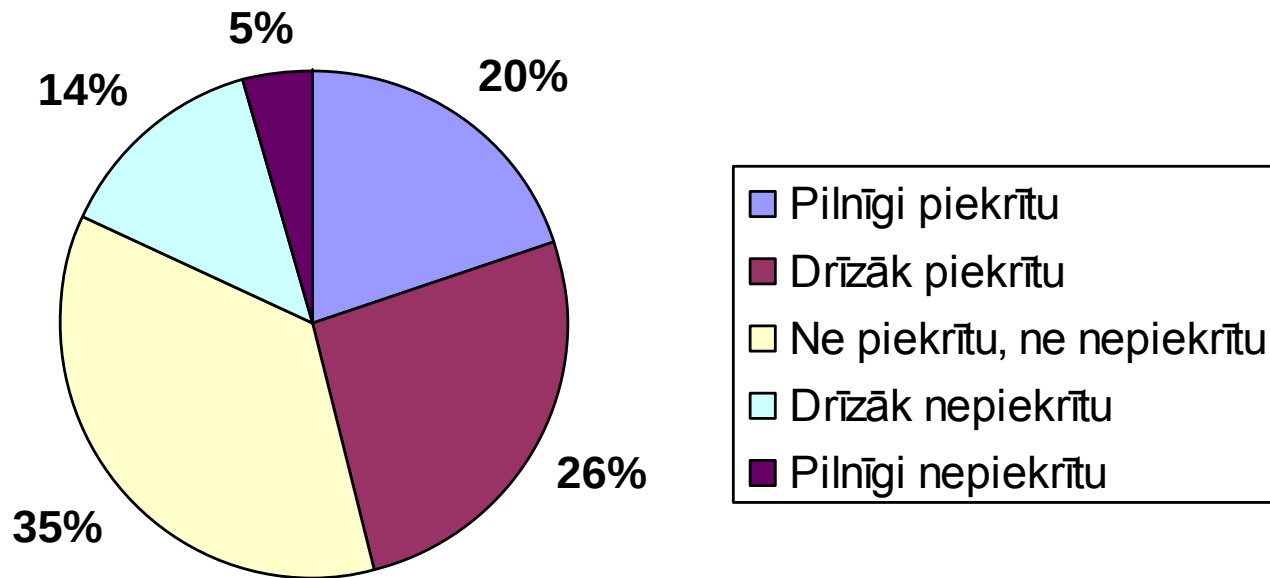
- Mācību materiālu trūkums

Vai vides zinātnes studiju kurss ir nepieciešams? (I)

Nozīmīgākās vides problēmas, kuru risināšana ir aktuāla – studentu viedoklis

Vai vides zinātnes studiju kurss ir nepieciešams? (II)

Studējošo viedoklis par jautājumu “Labprāt apgūtu vides zinātni kā studiju kursu”

Vides izglītība Latvijā (I)

Eberhards G. **Ievads vides zinātnē**, 1999

Astaņins L., Blagosklonovs K.
Dabas aizsardzība, 1982

Eberhards G. *et al.*
Dabas aizsardzība, 1980

Vides izglītība Latvijā (II)

Vides un sociālo zinātņu sistēmās joprojām tiek meklēta kāda “bāzes” zinātne

Studijuursos ietverto tēmu sarežģītības palielināšanās un studiju materiāla apjoma pieaugums

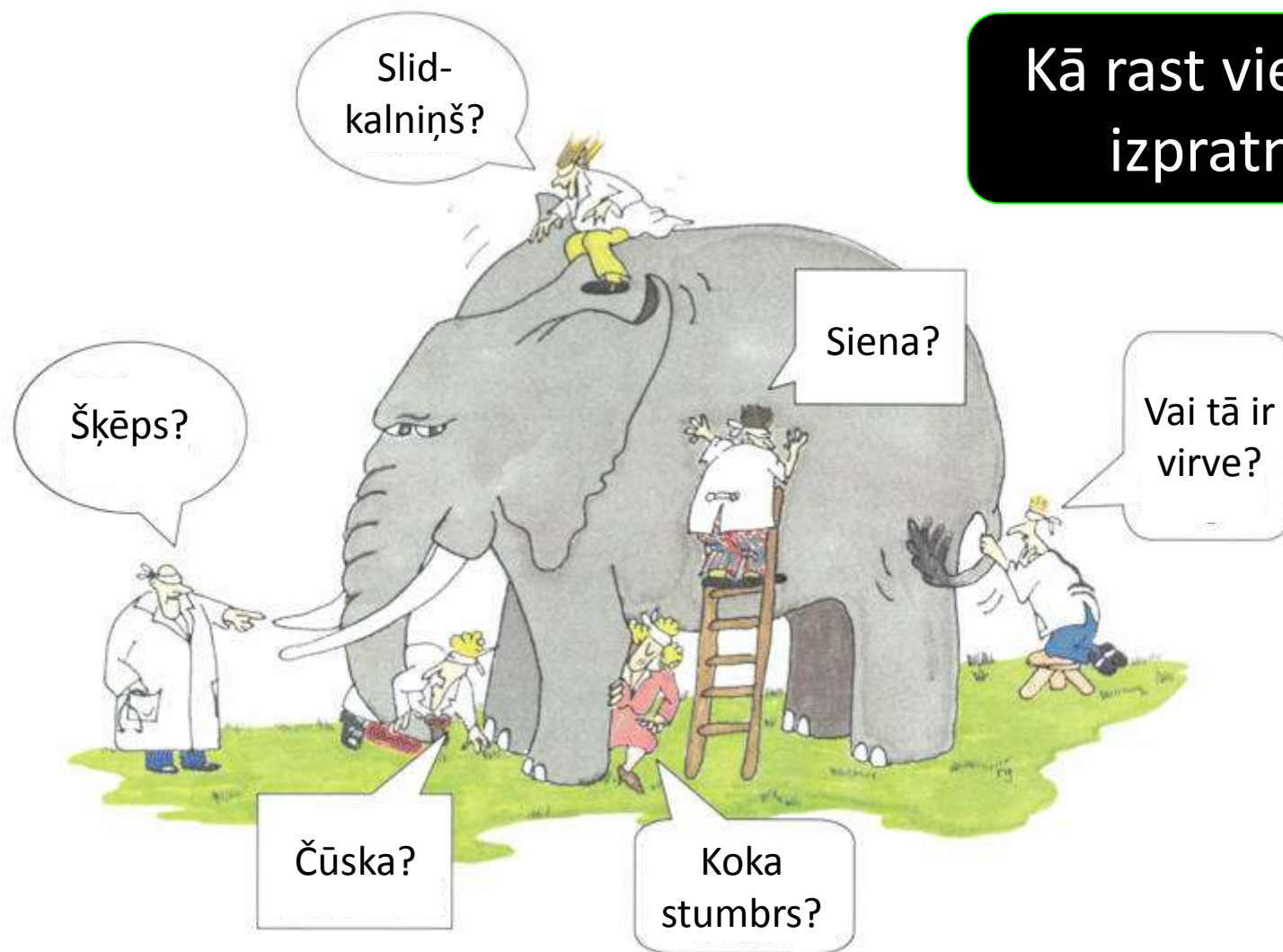
Pārāk virspusēja pieeja dažās jomās analizējot un risinot nozīmīgas problēmas

Mēģinājumi “apsteigt” jaunās tendences un tādējādi risināt problēmas

Vides izglītība Latvijā (III)

Kā rast vienotu izpratni?

Vides zinātnes studiju kursa satura pamatprincipi (I)

- Jāveido viegli saprotamas studiju tēmas un metodiskie materiāli, kas dotu motivāciju turpmākām studijām
- Studiju satura attīstība jābalsta uz studentu, sabiedrības un iesaistīto pušu vēlmēm un interesēm

- Informācija jāsniedz atšķirīgos līmeņos, sākot no pamata mācību tēmām līdz pat sarežģītiem tematiem gan apjomā, gan mērogā
- Jāsniiedz ieskats gan vietēja, gan globāla mēroga vides problēmās un to risinājumu meklējumos

Vides zinātnes studiju kursa saturs pamatprincipi (II)

- Studiju saturs jāpilnveido ar mērķi sasniegt augstākos standartus, kas balstīti un zinātniski pamatotu izglītību un jāizvairās no statusa “zinātne par visu (un ne par ko)”
- Pētījumi vides jomā ir jāatspoguļo studiju kursa saturā, jo tos var uzskatīt par līdzekli ceļā uz izglītību ilgtspējīgai attīstībai
- Studiju kursam jāsniedz iespēju apgūt augstskolas līmeņa bāzes informāciju vides zinātnes nozarēs, kursa saturs nedrīkst būt balstīts tikai uz “karsto tēmu” iztirzāšanu

Mūsdienīgas mācību grāmatas izveides principi

- Grāmatā iekļautie jautājumi ir jāaplūko augstā akadēmiskā līmenī un sniegtā informācija nedrīkst būt vispārzināma
- Pieejamība un saprotamība lasītājam: pazīstams un uztverams informācijas formāts
- Grāmatai ir jāmotivē un jāieinteresē tālākām studijām
- Grāmatai ir jābūt atraktīvai, krāsainai, labā kvalitātē

Citi mūsdienīgi mācību materiāli

Grāmatas sasaiste ar citiem studiju materiāliem
(padziļinātām studijām)

Prezentācijas materiāli
pasniedzējiem

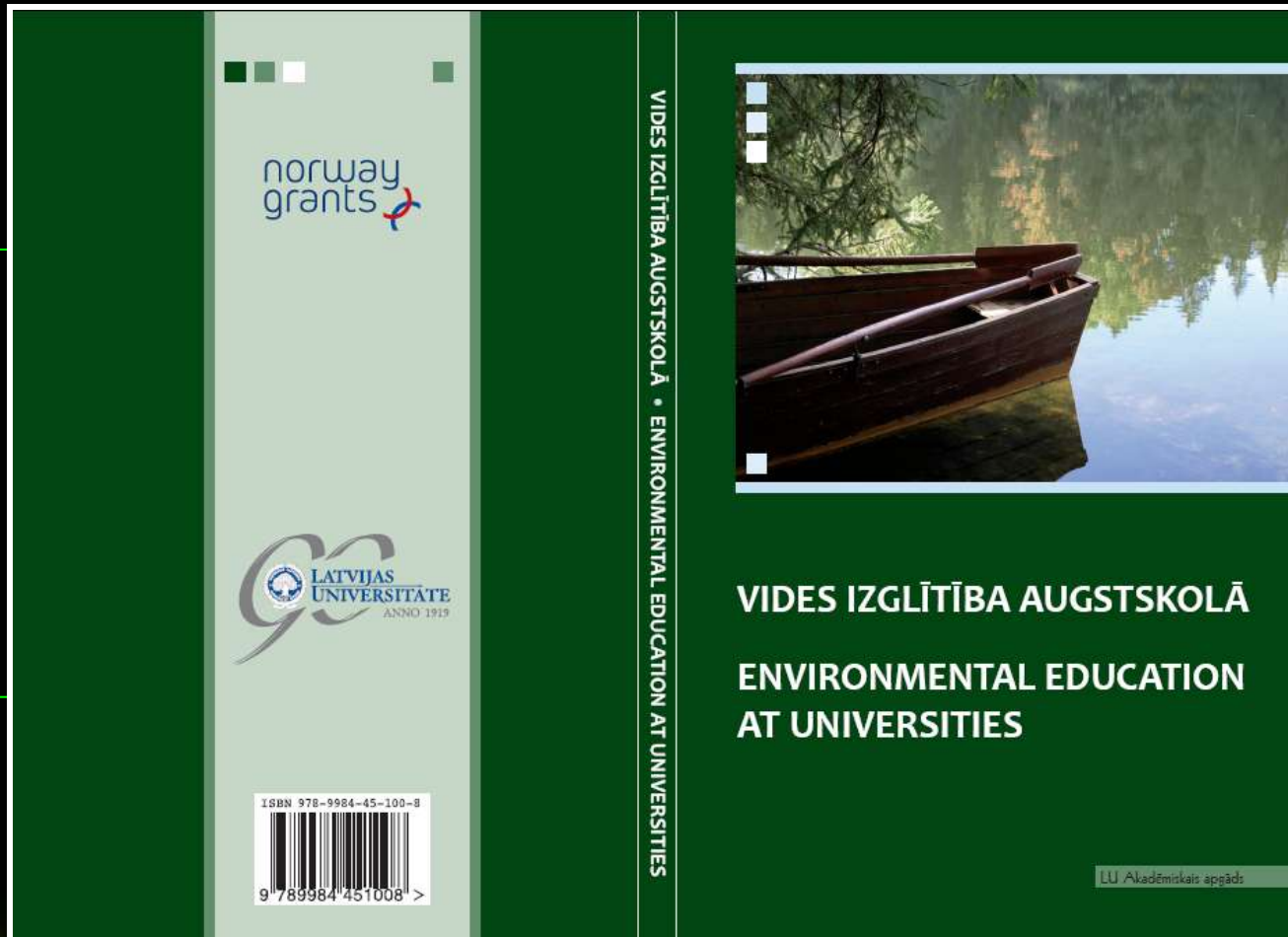
Testi, pašpārbaudes,
eksaminācijas utt.
jautājumi studentiem

E-studiju
iespējas

Interneta resursu
izmantošana

Grāmata

“Vides izglītība augstskolā” (I)

Grāmata

“Vides izglītība augstskolā” (III)

- Teksts ar ilustrācijām, attēliem un tabulām, 208 lpp.
- 2 nodaļas ar 16 tēmām, kas veidotas uz zinātnisko pētījumu bāzes
- Nodaļu nosaukumi:

Vides izglītības un izglītības
ilgtspējīgai attīstībai saturs un
attīstības tendences

Vides izglītības
pieredze Latvijā

Grāmata

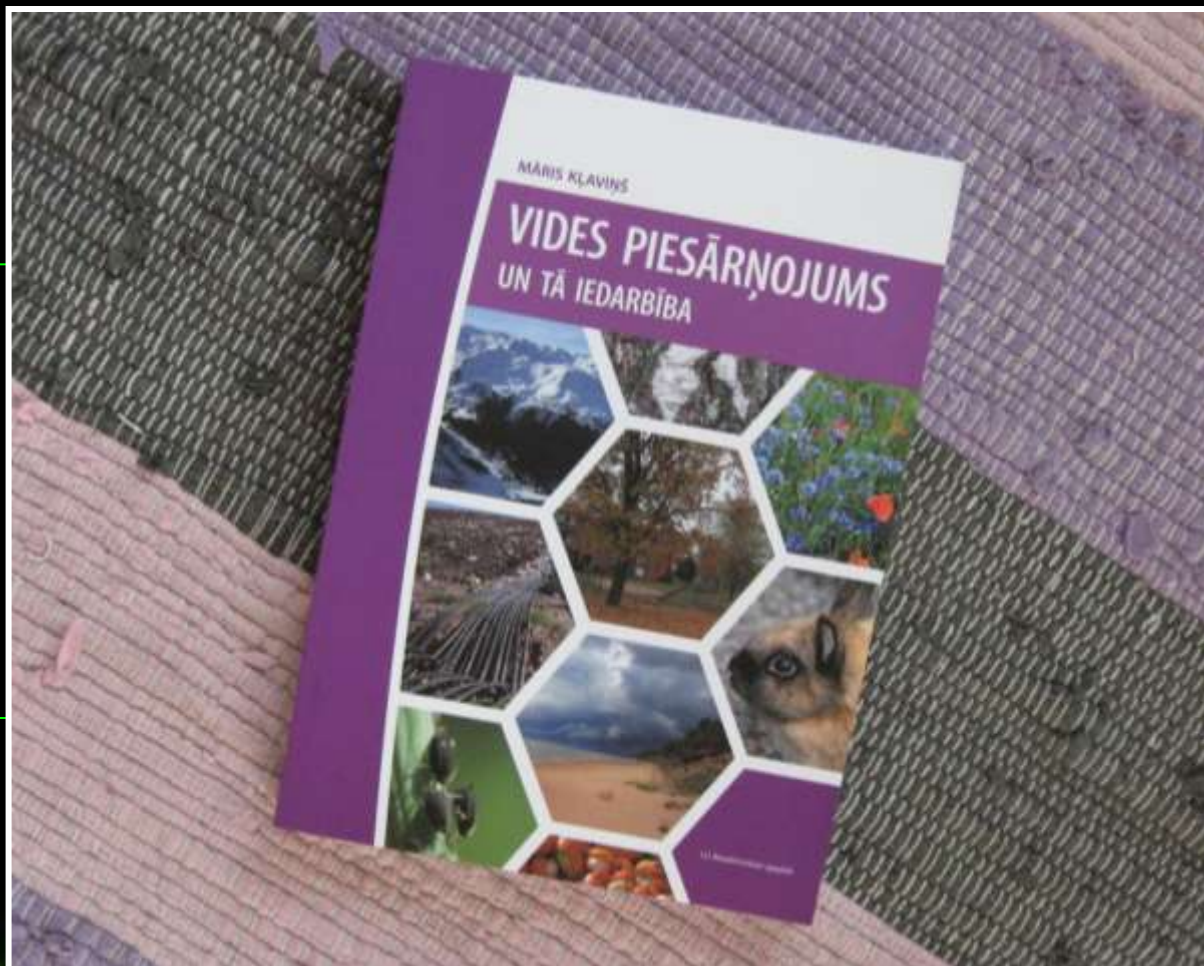
“Vides izglītība augstskolā” (IV)

Grāmatas par atsevišķām tēmām

- Atsevišķās grāmatās plašāk izvērstas vairākas tēmas ar mērķi studentiem sniegt padziļinātas zināšanas:
 - Vides piesārņojums
 - Vides tehnoloģijas
 - Dabas aizsardzība
 - Ekoloģija
 - Vide un ekonomika
 - Vides menedžments
- Viena grāmata jau publicēta, pārējās tiek gatavotas

Grāmata “Vides piesārņojums un tā iedarbība” (I)

Grāmata “Vides piesārņojums un tā iedarbība” (II)

- Autors prof. Māris Kļaviņš (Latvijas Universitāte)
- Teksts latviešu valodā ar ilustrācijām, 198 lpp.
- Galvenie grāmatā ietvertie temati:

- Kas ir vides piesārņojums? – Ūdeņu piesārņojums
- Vidi piesārņojošo vielu iedarbības novērtēšana – Augsnes piesārņojums
- Toksisko vielu iedarbība uz dzīvajiem organismiem – Nozīmīgākās vidi piesārņojošās vielas
- Gaisa piesārņojums – Vides piesārņojuma riska novērtēšana

Pateicos par uzmanību!